

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 683/2021-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej [REDACTED], advokátom, [REDACTED], [REDACTED], proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Co/277/2017 z 21. mája 2019 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Cdo/243/2019 zo 16. decembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. apríla 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.
2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutých rozhodnutí a ďalších príloh ústavnej sťažnosti vyplýva nasledovný stav veci:
3. Sťažovateľka bola stranou konania vedeného pred Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v procesnom postavení žalovanej, v ktorom sa Univerzitná nemocnica Bratislava (ďalej len „žalobkyňa“) domáhala odstránenia reklamných zariadení a vydania bezdôvodného obohatenia. Okresný súd čiastočným rozsudkom č. k. 17C/54/2016-133 z 30. mája 2017 uložil sťažovateľke povinnosť do desiatich dní od právoplatnosti rozsudku na vlastné náklady odstrániť z konkretizovaných pozemkov dve obojstranné reklamné zariadenia

typu billboard s tým, že o zvyšnom nároku žalobkyne a o trovách konania rozhodne v konečnom rozsudku. S poukazom na § 126 ods. 1 a § 135c ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka uviedol, že žalobkyňa sa voči sťažovateľke domáhala odstránenia stavieb postavených na označených pozemkoch, vlastníkom ktorých je Slovenská republika, pričom ich správu vykonáva žalobkyňa, ako aj vydania bezdôvodného obohatenia v dôsledku užívania predmetných pozemkov. Súd prvej inštancie považoval za preukázané, že na sporných pozemkoch sa nachádzajú dva billboardy, ktoré sú v hornej časti označené obchodným menom žalovanej, pričom zo vzájomnej komunikácie vyplynulo, že žalovaná na základe výzvy žalobkyne listom z 18. februára 2016 oznámila žalobkyni, že má záujem pokračovať v užívaní uvedených pozemkov, reklamné stavby neodstráni a požiadala žalobkyňu o vyhlásenie ponukového konania. Zároveň súd prvej inštancie dospel k záveru o dostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej, keď považoval za preukázané, že žalovaná po svojom právnom predchodcovi prevzala podnik v celosti, t. j. všetky práva, veci a majetkové hodnoty, teda aj sporné reklamné billboardy. Okresný súd vzhľadom na uvedené skutočnosti konštatoval potrebu zabezpečenia ochrany vlastníkovi pozemku, keď sťažovateľka neunesla v spore dôkazné bremeno a nepreukázala, že pozemok patriaci žalobkyni užíva v súlade s právnymi predpismi, resp., že stavba bola postavená v súlade s platnými právnymi predpismi, a teda že by mala k dispozícii stavebné povolenie na uvedenú stavbu vydané stavebným úradom, uzavretú nájomnú zmluvu s vlastníkom, resp. správcom pozemku alebo jeho súhlas na užívanie pozemku, ktorý sťažovateľke vlastnícky nepatrí. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí prihliadol aj na dočasnosť tejto stavby. Okresný súd považoval vykonanie ďalšieho dokazovania za nehospodárne a poukázal na výzvu stavebného úradu z 8. februára 2016, z ktorej vyplynulo, že sporné reklamné zariadenia sa nachádzajú na sporných parcelách a sťažovateľka dosiaľ na základe výziev stavebného úradu nenamietala, že by na týchto parcelách mala postavené reklamné zariadenia.

4. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie sťažovateľky rozsudkom č. k. 8Co/277/2017 z 21. mája 2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). K námietke nedostatku právomoci súdu prejednať nárok žalobkyne ďalej uviedol, že zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov upravuje v § 88 osobitné postupy pri odstraňovaní stavieb z dôvodov uvedených v tomto ustanovení, a to nariadenie odstránenia stavby stavebným úradom z vlastného podnetu, postup pri odstraňovaní stavby na základe žiadosti vlastníka stavby, ako aj mechanizmus na odstraňovanie nelegálnych stavieb vlastníkom pozemku alebo stavby, prípadne osobou, ktorá má iné práva k pozemku alebo stavbe, pokiaľ tieto osoby nedali právo inej osobe uskutočniť reklamnú stavbu, a to na základe súhlasu stavebného úradu s odstránením reklamnej stavby. Špeciálna právna úprava stavebného zákona nevylučuje právo vlastníka pozemku, na ktorom je bez jeho súhlasu umiestnená reklamná stavba, domáhať sa ochrany svojho vlastníckeho práva aj podľa všeobecnej právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku. Zároveň sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie týkajúcim sa ustálenia aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v spore, ako aj pasívnej vecnej legitímácie sťažovateľky, keďže bolo v konaní preukázané, že žalobkyňa vykonáva správu sporných pozemkov, ktoré sú vo vlastníctve štátu, a že na týchto pozemkoch sa nachádzajú dva billboardy v hornej časti označenej obchodným menom sťažovateľky. Túto skutočnosť podľa názoru

odvolacieho súdu preukazuje nielen žalobkyňou predložená fotodokumentácia, ale aj výzva stavebného úradu či vzájomná korešpondencia sporových strán. V tejto súvislosti odvolací súd uzavrel, že sťažovateľka žiadnym spôsobom nespochybnila uvedené listinné dôkazy ani skutočnosti z nich vyplývajúce, nepredložila žiadny dôkaz, ktorým by preukázala opak, t. j. že nemá umiestnené reklamné zariadenia na sporných pozemkoch. Odvolací súd sa tiež stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nehospodárnosti a nadbytočnosti vykonania dôkazov navrhnutých žalovanou.

5. Sťažovateľka podala proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu dovolanie, v ktorom namietala, že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov [§ 420 písm. a) CSP], súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP], a zároveň napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená [§ 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP]. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. V priebehu konania na súde prvej inštancie vznikol spor o právomoc a o to, čo je a čo nie je možné považovať za dokázané z tvrdení žalobkyne v súvislosti s existenciou reklamných stavieb. Sťažovateľka vychádzala z negatívnej dôkaznej teórie, argumentujúc, že z nespôsobilých dôkazov nemožno vyvodit' spôsobilé skutkové závery vo vzťahu k existencii reklamných stavieb. Súd prvej inštancie prekvapivo rozhodol tak, že žalobkyňou predložené dôkazy, ktoré neobsahovali žiadny verejný dokument obsahujúci údaj o polohe reklamných stavieb, považoval za postačujúce a vo veci rozhodol čiastočným rozsudkom, ktorým sťažovateľke uložil povinnosť odstrániť reklamné stavby z označených parciel.

7. Sťažovateľka v odvolaní namietala okrem nedostatku právomoci s odkazom na § 9 a § 10 CSP a na komplexnú úpravu konania týkajúceho sa odstraňovania reklamných stavieb v § 88 ods. 7 písm. b) stavebného zákona aj nesprávnosť, resp. nemožnosť vyvodenia skutkových záverov o existencii reklamných stavieb tvrdených žalobkyňou. Krajský súd rozhodol v otázke posúdenia skutkových záverov v podstate tak, že odkázal na tzv. neúčinné popretie podľa § 151 ods. 1 a 2 CSP, hoci vo veci nebola zrejماً existencia reklamných stavieb s polohou uvádzanou žalobkyňou, išlo teda o neexistenciu reklamných stavieb ako takých, pri ktorých akékoľvek pozitívne tvrdenie nemohlo byť vznesené.

8. Dôvody uplatnené sťažovateľkou v dovolaní spočívali v nedostatku právomoci súdu konať o žalobe a v porušení práva sťažovateľky na spravodlivý proces v dôsledku uplatnenia procesného postupu všeobecných súdov, ktoré malo za následok vyvodzovanie skutkových záverov z nespôsobilých dôkazov. Pritom tieto skutočnosti boli evidentné aj z verejných registrov (z katastra nehnuteľností), keď minimálne z [REDACTED] pre katastrálne územie [REDACTED] vyplýva, že parcela [REDACTED] vlastnícky patrí inému subjektu než žalobkyňi, pričom nejde o Slovenskú republiku, ale hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislavu. Z listu vlastníctva a z katastrálnej mapy je tiež zrejmé, že na predmetnom pozemku sa nachádza zimný štadión, a nie reklamná stavba.

9. Podľa názoru sťažovateľky najvyšší súd založil svoj záver o nedôvodnosti námietky o nedostatku právomoci na výklade § 88 ods. 7 písm. b) stavebného zákona, ktorý nemá oporu v doslovnom znení a význame citovaného ustanovenia vo vzťahu k § 9 a § 10 CSP s odkazom na čl. 2 ods. 2 ústavy. Sťažovateľka však pripúšťa, že najvyšší súd bol v tejto časti „*pomerne presvedčivý a paradigma založená len povahe riešených právnych vzťahov má svoju logiku*“. Právna úprava konania podľa § 88 ods. 7 písm. a) alebo b) stavebného zákona od 2. januára 2015 však neobsahovala v žiadnej norme dôvetok, že tým nie je dotknutá právomoc súdov. Logicky potom prichádza do úvahy záver o tom, že predmet konania týkajúci sa odstraňovania reklamných stavieb má svoje ukotvenie v inom konaní podľa osobitného predpisu, ochrana oprávnených osôb je v prípade domáhania sa odstraňovania reklamných stavieb rovnaká a jednoduchá prostredníctvom predmetného konania. Súdna ingerencia je možná v správnom súdnictve, čo však nemá vplyv na vykonateľnosť prijatého opatrenia stavebného úradu podľa § 88 ods. 7 písm. b) stavebného zákona. Podľa sťažovateľky ide o prípustný výklad, ktorý však najvyšší súd odmietol bez toho, aby sa priamo týmito otázkami a úpravou vyplývajúcou z § 9, § 10 CSP a § 88 ods. 7 písm. b) stavebného zákona a čl. 2 ods. 2 ústavy zaoberal, hoci sťažovateľka súčasne pripúšťa, že najvyšší súd sa otázkami právomoci zaoberal z iného hľadiska týkajúceho sa povahy právnych vzťahov, ktoré mali byť riešené.

10. Okresným súdom vydaný čiastočný rozsudok je síce právoplatný, avšak nevykonateľný pre zrejmy rozpor s obsahom verejných registrov, ako aj z dôvodu odlišného subjektu oprávnenej osoby k pozemku – parcelné [REDAKOVANÉ] v katastrálnom území [REDAKOVANÉ]. Podľa sťažovateľky skutočnosť, že z nespôsobilých dôkazov je vyvodzovaný skutkový záver o nepravdivom tvrdení strany sporu o existencii reklamnej stavby na určitom pozemku (ktorého nie je ani vlastníkom a ani správcom), je možné považovať za závažný deficit v dokazovaní, ktorý priamo porušil právo sťažovateľky na spravodlivý proces, porušil základnú zásadu dokazovania o tom, že sa nepreukazujú negatívne skutočnosti, ale pozitívne skutočnosti, a založil stav, keď žalobkyňa si uplatňuje vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemku, ktorý jej nikdy nepatril a na ktorom sa v skutočnosti nachádza zimný štadión a časť parkoviska pred ním, ako je zrejme z predloženého listu vlastníctva. Najvyšší súd predmetný deficit nesprávne posúdil.

11. Napadnutými rozhodnutiami došlo podľa sťažovateľky k porušeniu jej práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie „*porušením princípu právnej istoty a princípu materiálneho právneho štátu*“ v dôsledku závažných deficitov v dokazovaní v podobe vyvodzovania skutkových záverov o existencii a polohe reklamných stavieb z nespôsobilých dôkazov a v rozpore s negatívnou dôkaznou teóriou, a to napriek obsahu verejných registrov.

12. Sťažovateľka považuje odmietnutie jej dovolania za odopretie spravodlivosti „*z dôvodov neznámych, prekvapivých a nepochopiteľných*“. Podľa sťažovateľky najvyšší súd sa nevysporiadal s námietkou porušenia práva na spravodlivý proces ústavne konformným spôsobom, keď túto vadu konania nezhojil a svoje rozhodnutie zaťažil nedostatkom preskúmateľného odôvodnenia.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti namietajúcou porušenie označených práv sťažovateľky sú dve námietky. Prvou je námietka nedostatku právomoci súdov konať o žalobe žalobkyne v civilnom sporovom konaní. Druhá námietka spočíva v pochybeniach konajúcich súdov pri ustaľovaní skutkového stavu, keď podľa sťažovateľky nebolo dostatočne preukázané, že problémové reklamné zariadenia sa nachádzajú práve na parcelách, ktoré sú identifikované vo výroku čiastočného rozsudku okresného súdu.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu:

14. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka v dovolaní proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. a) CSP namietala, že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov. V tejto súvislosti sťažovateľka uviedla, že rozhodnutie spočíva v tejto časti aj v nesprávnom právnom posúdení, a nastolila právnu otázku, či odstraňovanie reklamnej stavby z pozemku patrí do právomoci všeobecného súdnictva alebo do právomoci správneho orgánu. Najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia uvedenou námietkou zaoberal (body 12 až 24), čo v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu zaoberať sa odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu vo vzťahu k námietke nedostatku právomoci súdov konať o žalobe žalobkyne (čl. 127 ods. 1 ústavy).

15. Sťažovateľka tiež namieta skutkový záver konajúcich súdov o existencii a polohe reklamných stavieb, ktorý podľa nej konajúce súdy vyvodili z nespôsobilých dôkazov a v rozpore s negatívnou dôkaznou teóriou.

16. Ústavný súd v súvislosti s uvedenou námietkou poukazuje najmä na bod 9 odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, v ktorej odvolací súd zdôraznil, že existenciu reklamných stavieb na sporných pozemkoch preukazuje nielen žalobkyňou predložená fotodokumentácia, ale aj výzva mestskej časti [REDAKOVANÉ] z 8. februára 2016, ktorou stavebný úrad žiadal sťažovateľku doručiť listinné dôkazy preukazujúce, že má oprávnenie na uskutočnenie reklamnej stavby na sporných pozemkoch špecifikovaných v petite žaloby, že táto stavba je zhotovená v súlade s podmienkami stavebného zákona, resp. aby ohlásila odstránenie nepovolenej stavby. Žalobkyňa pre účely preukázania svojho tvrdenia predložila nielen fotodokumentáciu a uvedenú výzvu stavebného úradu, ale aj vzájomnú korešpondenciu strán, z ktorej taktiež vyplýva, že predmetné reklamné bilbordy sa nachádzajú na sporných pozemkoch, keď sťažovateľka vo svojej odpovedi na výzvu žalobkyne na odstránenie reklamných stavieb zo sporných pozemkov uviedla, že má záujem pokračovať v užívaní týchto pozemkov, reklamné stavby neodstráni a požiadala o vyhlásenie ponukového konania. Tvrdenie žalobkyne o mieste, na ktorom sú umiestnené reklamné zariadenia, potvrdzuje tiež sťažovateľkou predložený znalecký posudok [REDAKOVANÉ] súdneho znalca [REDAKOVANÉ], z ktorého vyplýva, že jeho zadávateľom bola sťažovateľka a predmetom ohodnotenia sú práve sporné nehnuteľnosti. Odvolací súd konštatoval, že sťažovateľka žiadnym spôsobom nespochybnila listinné dôkazy predložené žalobkyňou ani skutočnosti z nich vyplývajúce, nepredložila žiadny dôkaz, ktorým by preukázala opak, t. j. že nemá umiestnené reklamné zariadenia na sporných pozemkoch. Okrem toho odvolací súd dospel k záveru, že skutkové tvrdenia žalobkyne o umiestnení reklamných zariadení

na sporných pozemkoch možno považovať za nesporné v zmysle § 151 ods. 1 CSP, keď sťažovateľka ich výslovne nepoprela, pričom aj v odvolaní namieta len to, že tieto tvrdenia žalobkyne nepotvrdila, čo je však irelevantné pre posúdenie ich nespornosti, a aj prípadné popretie týchto skutkových tvrdení žalobkyne sťažovateľkou by bolo neúčinné v zmysle § 151 ods. 2 CSP, keďže neuviedla vlastné tvrdenia o týchto skutkových okolnostiach.

17. Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že ak súhrn všetkých rekapitulovaných dôkazov vyhodnotil okresný súd a následne aj krajský súd tak, že umiestnenie reklamných zariadení na konkretizovaných parcelách bolo preukázané, nejde v podmienkach uplatňovania zásady voľného hodnotenia dôkazov o skutkový záver, ktorý by signalizoval svojvôľu. Práve preto nebolo svojvoľným ani očakávanie konajúcich súdov, že sťažovateľka predloží dôkazy, ktorými preukáže opak, teda že reklamné zariadenia na predmetných parcelách nie sú umiestnené. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na odôvodnenie čiastočného rozsudku okresného súdu, ktorý v bode 9 uviedol, aké dôkazy by mohli vyvrátiť skutkové závery, ku ktorým vedú dôkazy žalobkyne.

18. Nemožno preto prisvedčiť tvrdeniu sťažovateľky, že konajúce súdy založili svoj skutkový záver na nespôsobilých dôkazoch, že spôsob hodnotenia dôkazov zo strany konajúcich súdov je porušením dôkaznej teórie, resp. že nie je súladný so zásadou voľného hodnotenia dôkazov.

19. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti stabilne uvádza, že z princípu nezávislosti súdov podľa čl. 144 ods. 1 ústavy vyplýva zásada voľného hodnotenia dôkazov (I. ÚS 67/06). Ústavnému súdu zásadne neprislúcha hodnotiť vykonané dôkazy (vyjadrenia fyzických osôb a právnických osôb, listiny, výsluchy svedkov, znalecké dokazovanie a iné), resp. ich dostatočnosť pre rozhodnutie všeobecného súdu vo veci samej. Takýto postup ústavného súdu by bol nielen v príkrom rozpore s právomocami ústavného súdu, ale popieral by základnú zásadu ústnosti a základnú zásadu bezprostrednosti súdneho konania, ktoré vytvárajú najlepšie predpoklady na zistenie materiálnej pravdy (III. ÚS 507/2012, IV. ÚS 19/2012). Pokiaľ všeobecné súdy ústavné garancie vyplývajúce najmä z čl. 46 až čl. 50 ústavy rešpektujú, ústavný súd nie je oprávnený znovu „hodnotiť“ hodnotenia dôkazov všeobecnými súdmi, a to dokonca ani vtedy, keby sa s hodnotením sám nestotožňoval (II. ÚS 593/2011, III. ÚS 889/2018).

20. Ústavný súd, vychádzajúc z uvedeného, konštatuje, že v popísaných okolnostiach sa skutkový záver okresného súdu a krajského súdu o existencii reklamných zariadení na sporných pozemkoch v správe žalobkyne nejaví ako arbitrárny alebo ústavne neudržateľný. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04). Keďže skutkový záver krajského súdu v okolnostiach sťažovateľkinej veci takéto znaky nevykazuje, ústavný súd nie je oprávnený ho nahrádzať.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

21. Ústavný súd zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže v konkrétnej veci uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (aj keď toto posúdenie najvyšším súdom je z hľadiska jeho ústavnej udržateľnosti preskúmateľné ústavným súdom

v konaní o ústavnej sťažnosti). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016, II. ÚS 255/2018).

22. Vo vzťahu k dovolacej námietke o nedostatku právomoci súdov na prejednanie žaloby žalobkyne najvyšší súd konštatoval, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. a) CSP v spojení s § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je daná. V odôvodnení napadnutého uznesenia (bod 24) zdôraznil, že daný prípad má občianskoprávny charakter, pretože ide o ochranu vlastníka nehnuteľnosti (pozemku) pred zásahom do jeho vlastníckych práv, do ktorých sťažovateľka zasiahla vybudovaním nepovolenej stavby „*bez existencie nájomnej zmluvy alebo iného súhlasu*“ žalobkyne. V žalobe ako rozhodujúce žalobkyňou tvrdené skutočnosti sú, že sťažovateľka má reklamné zariadenia (stavby) vo svojom vlastníctve umiestnené bez príslušného oprávnenia na sporných pozemkoch v správe žalobkyne, čo nepochybne je nárok vyvodzovaný z občianskoprávneho (majetkového) vzťahu medzi právnickými osobami. Najvyšší súd vysvetlil aj vzťah dotknutých ustanovení Občianskeho zákonníka k novelizovaným ustanoveniam stavebného zákona (účinným od 2. januára 2015) a v tejto súvislosti uviedol, že v konaní nebolo sporným, že predmetné reklamné zariadenia sú stavbou, a žalobkyňa sa nedomáha výlučne ochrany proti porušeniu stavebných predpisov, ale ochrany proti zásahu do jej práv vyplývajúcich zo súkromnoprávných vzťahov s tým, že v ustanovení § 126 ods. 1 v spojení s § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka je právomoc daná priamo súdu. Rozhodovanie sporu medzi žalobkyňou a sťažovateľkou vyplývajúceho z porušenia súkromnoprávneho vzťahu definovaného v Občianskom zákonníku preto nepochybne patrí do právomoci súdu.

23. S poukazom na uvedenú argumentáciu ústavný súd považoval záver najvyššieho súdu o súkromnoprávnej povahe uplatneného nároku za ústavne akceptovateľný. Skutočnosť, že žalobca v preskúvanom konaní hájil svoje subjektívne majetkové práva, podporne preukazuje aj predmet žaloby, ktorý nezníe len na vypratanie, ale aj na vydanie bezdôvodného obohatenia, čo je nárok, ktorý podľa stavebného zákona bezpochyby uplatňovať nemožno. Napokon z hľadiska ochrany sťažovateľkiných základných práv je v rovine ústavného práva rozhodujúce, aby jej subjektívnym právam bola poskytnutá ochrana nezávislým a nestranným súdom, a k tomu by došlo aj vtedy, ak by žalobca chránil svoje subjektívne práva prostriedkami upravenými stavebným zákonom, lebo administratívne rozhodnutie by v takom prípade bolo preskúmateľné súdom na základe správnej žaloby. Inak povedané, z ústavnoprávneho hľadiska nie je v okolnostiach sťažovateľkinej veci relevantnou skutočnosť, či ochrana jej subjektívnych práv, ktorú poskytujú nezávislé a nestranné súdy, je realizovaná v civilnom sporovom konaní alebo v rámci správneho súdnictva, pretože v oboch prípadoch musia byť naplnené požiadavky a garancie plynúce zo základného práva na súdnu ochranu, ako aj z práva na spravodlivé súdne konanie.

24. Ďalšia kritika sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu spočíva v jej tvrdení, že najvyšší súd sa nevysporiadal dostatočne a ústavne konformným spôsobom s jej námietkou o porušení jej práva na spravodlivý proces v dôsledku nesprávneho zistenia skutkového stavu konajúcimi súdmi.

25. Vo vzťahu k tejto námietke ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v bode 31 napadnutého uznesenia zrozumiteľne a ústavne udržateľným spôsobom vysvetlil, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako bol zistený v základnom konaní, a preto revízia skutkových záverov v dovolacom konaní neprichádza do úvahy. Ústavný súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia v tejto časti, keďže najvyšší súd uviedol dostatočné dôvody, prečo prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP nevyplýva, dôvodiac, že v posudzovanom spore nezistil vadu zmätočnosti podľa označeného ustanovenia.

26. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, preto nezistil, že by účinky výkonu jeho dovolacej právomoci pri posudzovaní prípustnosti dovolania sťažovateľky podľa § 420 písm. a) a f) CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP boli nezlučiteľné so základným právom strany konania na súdnu ochranu či so zásadami spravodlivého procesu.

27. Ústavný súd na základe uvedeného dospel k záveru, že sťažovateľkou uplatnené námietky sú nedôvodné a nesignalizujú takú priamu súvislosť s možným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny či práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol vysloviť ich porušenie. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť ako celok odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

28. S prihliadnutím na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku rozhodovanie o návrhu sťažovateľky na zrušenie napadnutých rozhodnutí a vrátenie veci na ďalšie konanie stratilo opodstatnenie, preto sa ním ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu